

foretaget gennemgribende Forandringer. Under denne Diskussion er fremdraget den Indstilling, som Fællesrepræsentationen i 1902 indgav til Indenrigsministeriet angaaende dette Tilsyn, og det, Fællesrepræsentationen den Gang ønskede, var, at de tekniske Skoler bør danne et sammenhængende System, saa at de arbejder efter en fælles Plan, de smaa og store Skoler maa indpasses i Systemet som Trin i et fælles Hele, og man hævder, at dette kun kan naas, naar Skolerne undergives en med fornøden Autoritet udrustet Myndighed, der staar i Kontakt med det praktiske Haandværk og med Industrien. Det nu fremkomne Kommissionsforslag, som den højtærede Minister har fremsat med nogle Ændringer, men i Virkeligheden i Hovedtrækkene har fulgt, er Udtryk for den Tanke, som i 1902 blev fremført af Fællesrepræsentationen.

Til de enkelte Paragraffer i dette Lovforslag skal jeg tillade mig at gøre et Par Bemærkninger. Hvor Anmærkningerne til det ministerielle Lovforslag ikke indeholder Oplysninger, søger man uvilkaarligt — jeg formoder, at man har Lov dertil — tilbage til de Bemærkninger, som Kommissionen har gjort til sit Forslag, og i Bemærkningerne til § 1 hedder det, at det er Hensigten at samle hele den tekniske Undervisning, der faar Statens Støtte, under det Tilsyn, der foreslaas i denne Lov. Der tænkes altsaa ikke alene paa det, jeg vil kalde de rene tekniske Skoler, men ogsaa paa Teknologisk Institut, Tegne- og Industriskolen for Kvinder og Skolen for dansk Kunsthaandværk. Jeg studsede en Smule over dette; thi disse 3 Skoler er dog i Virkeligheden noget forskelligt fra de rent tekniske Skoler. Det er en Gang sagt om Teknologisk Institut, at det efter sin Karakter nærmest er en Mesterskole, medens de tekniske Skoler efter deres Hovedkarakter er Læringskoler. Jeg kan bedre forstaa, at man for disse rent tekniske Skoler maa have denne noget stramme Ordning og det faste Tilsyn fra Staten. Her kan en Direktør eller to Direktører, eller hvad det nu bliver, og Konsulenterne udarbejde Mønsterplaner for Undervisningen, men det falder mig vanskeligt at forstaa, at dette kan lade sig gøre for en Institution som Teknologisk Institut, hvis Virksomhed er saa mangesidig, og hvor man drager alt det nye frem, der kommer op, hvor man netop skal føre det ind i dansk Haandværk. Jeg ser vel, at den fremragende Direktør for Teknologisk Institut er Medlem af den Kommission, der

har foreslaaet dette, og da vi har hørt, at hele Kommissionen er enig om Forslaget, maa jo Teknologisk Instituts Direktør ogsaa mene, at det kan lade sig gøre. Tegne- og Industriskolen for Kvinder faar ingen Repræsentant i det foreslaaede Skoleraad. Den kan ikke sammenstilles med de almindelige Haandværkerfagskoler, og det kunde nu interessere mig at faa at vide, om Bestyrelsen for denne Skole har udtalt sig om, hvorvidt den kan gaa ind under dette Tilsyn, og om der kan udarbejdes Mønsterplaner for den af Direktøren og hans Konsulenter. Ogsaa denne Skole har jo et stort og broget Arbejdsomraade og et vidt forskelligt Arbejdsfelt, hvor man maa tage baade det ene og det andet med. Den kan derfor ikke sammenstilles med Fagskolerne.

I Bemærkningerne til § 4 betones det meget stærkt, at man ikke vil gaa de enkelte Undervisningsvirksomheders Frihed for nær. Det hedder der, at de skal have Lov til at ordne Undervisningen, som de anser det for bedst stemmende med deres Forhold. Jeg vil ikke sige, at disse Udtalelser falder helt sammen med Ordene i den tidligere nævnte § 3 om den ensartede Udarbejdelse af Mønsterplaner for Undervisningen, men jeg forstaa, at Meningen er denne, at hvor en teknisk Skole i Provinsen har et lokalt Særpræg, som den meget let kan have samtidig med, at den passer ind i Systemet, vil man vise det skyldige Hensyn til de særlige Forhold der. Det er ikke Uniformering, man ønsker, saa meget som Orden og Plan i Arbejdet.

Det fremhæves gentagne Gange i Bemærkningerne, at Direktørens første Egenskab skal være administrativ Evne, og saa følger man i anden Række til, at det ogsaa vil have stor Værdi, at han har tekniske Kundskaber. Jeg vil gerne tilføje, at det er i høj Grad ønskeligt, at det ogsaa bliver en Mand, der har nogen pædagogisk Forstaaelse, idet han kommer til at staa paa en Plads, hvor han faar at gøre med en overordentlig stor Skolevirksomhed. Mange unge Menneskers Ve og Vel bliver i Virkeligheden lagt i hans Haand. Hvis det ikke er muligt at faa en Direktør, der baade er den store Administrator, den teknisk kyndige og samtidig Pædagogen, vil jeg sige, at den pædagogiske Forstaaelse maa man da have i Skoleaadet, hvor der saa maa skaffes Plads for den paa den ene eller den anden Maade, saa man ikke kommer til at savne den.